



Ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	OB Vergunning Natura 2000	Datum	1 september 2025
Zaaknummer	Z-PU-2024-001915	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2025-00011446	Van	Servicebureau
Referentie	DSO 2024082900351	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	29 augustus 2024	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage(n)	1: Voorschriften en beperkingen 2: Aanvullende onderbouwing additionaliteit 3: AERIUS-berekening beoogde situatie RWKX6KHA2vqy (8 mei 2025) 4: AERIUS-verschilberekening RTG6LWKNFpjA (8 mei 2025) 5: AERIUS-berekening aanlegfase RoE110gWHkJY (24 juli 2025) 6: AERIUS-verschilberekening aanlegfase RToHivc7EZEa (23 juli 2025) 7: Milieutekening beoogde situatie 202504WM-GROOTE MAAT (9 mei 2025) Bijlage 8: Berekening emissie percelen Bijlage 9: Plattegrond met percelen Maatweg 1 in Cothen		

Op 29 augustus 2024 is een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning in het kader van artikel 5.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet ten behoeve van de beoogde activiteit van Groote Maat op de locatie Maatweg 1 in Cothen.

1. Besluit

Gelet op het bepaalde in de Omgevingswet, de Aanvullingswet natuur Omgevingswet, het Omgevingsbesluit, de Omgevingsregeling, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en de Beleidsregels Salderen 2024 zijn we voornemens de in het kader van artikel 5.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet aangevraagde omgevingsvergunning ten behoeve van het exploiteren van een veehouderij, zoals weergegeven in bijlage 3 en 7 van dit besluit, aan de Maatweg 1 in Cothen te verlenen en de in bijlage 1 van dit besluit opgenomen voorschriften en beperkingen aan deze vergunning te verbinden.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag voor een omgevingsvergunning in het kader van artikel 5.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet is ingediend namens de provincie Utrecht, Uitvoering landelijk gebied. De aanvraag ziet op de locatie plaatselijk bekend als de Maatweg 1 in Cothen en is ingediend ten behoeve van de beoogde activiteit bestaande uit het houden van vee, met mogelijke significante gevolgen voor Natura 2000.

2.2 Procedure

De aanvraag wordt behandeld volgens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit gelet op artikel 16.65, eerste lid, sub a, van de Omgevingswet en artikel 10.24, eerste lid, sub j, van het Omgevingsbesluit.

Op 29 augustus 2024 is de aanvraag ontvangen en op 25 september 2024, 7 februari 2025, 2 april 2025, 3 april 2025, 17 april 2025, 18 april 2025 en 9 mei 2025 is de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader Omgevingswet

Het is op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet verboden om zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit uit te voeren.

Gelet op onderdeel a van de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet betreft een Natura 2000-activiteit een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Op grond van artikel 16:53c, eerste lid, van de Omgevingswet maakt de aanvrager van de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied.

Een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit wordt gelet op artikel 8.74b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving alleen verleend als uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

2.4 Toetsing vergunningsvoorwaarden

De Natura 2000-gebieden die het dichtstbij de activiteit liggen zijn Rijntakken en Kolland & Overlangbroek op respectievelijk 3,5 kilometer en 3,6 kilometer.

Door deze afstand worden de mogelijke significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen uitsluitend veroorzaakt door stikstofdepositie.

Binnen de Natura 2000-gebieden zijn verschillende habitattypen aanwezig. Voor stikstofdepositie-gevoelige habitats is een kritische depositiewaarde (hierna: KDW) vastgesteld. Als de ammoniakdepositie boven deze waarde uitkomt, kunnen er soorten verdwijnen die kenmerkend zijn voor deze habitattypen. Mogelijke effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden waar in deze overbelaste situaties een aanvullende toename van stikstofdepositie optreedt. Voor een omschrijving van de doelen en hun staat van instandhouding wordt verwezen naar natuura2000.nl.

Nu sprake is van een wijziging van de bestaande activiteit kan een depositietoename op de stikstofgevoelige habitattypen per saldo niet op voorhand worden uitgesloten.

Referentiesituatie

Voor het bepalen van het effect van de beoogde situatie op de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden wordt de beoogde situatie vergeleken met de referentiesituatie.

De referentiesituatie is de geldende natuurvergunning of, als deze niet aanwezig is, de op de datum waarop de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn van toepassing werd op een Natura 2000-gebied (de referentiedatum) aanwezige toestemming waarbij de laagst toegestane stikstofdepositie vanaf de referentiedatum geldt.

Voor de Maatweg 1 in Cothen is in het verleden geen natuurvergunning verleend. Ook was er geen toestemming aanwezig op de referentiedatum (7 december 2004 voor Habitatrichtlijngebieden, vanaf 10 juni 1994 voor Vogelrichtlijngebieden) van de relevante Natura 2000-gebieden. Er is dus geen referentiesituatie en voor het bepalen van het depositie effect wordt daarom alleen de beoogde situatie getoetst.

Aangevraagde (beoogde) situatie

Tabel 1a en 1b geven de aangevraagde (beoogde) situatie weer. Dit is de situatie zoals beschreven in de aanvraag.

Tabel 1a - Aangevraagde (beoogde) situatie dierlijke stikstofbronnen

Stal	Stalsysteem (OW-code)	Diersoort	Aantal
11	HL1.100	Paarden van 3 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen.	4
12	HL1.100	Paarden van 3 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen.	4
12	HL3.100	Ezels.*	5
14	HA4.100	Zoogkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief ongespeende kalveren).	35
14	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	35
14	HC1.100	Alpaca's.*	10
14	HB1.100	Schapen van 1 jaar en ouder (inclusief lammeren) , overige huisvestingssystemen.	10

*Voor deze diersoorten is er geen OW-code beschikbaar. Er is aangesloten bij de OW-code van de meest vergelijkbare diersoort.

Tabel 1b - Aangevraagde (beoogde) situatie andere stikstofbronnen

Stookinstallaties		Aantal		kg NO _x (per jaar)		kg NH ₃ (per jaar)	
CV's		1		3,6		-	
Wegverkeer (buitenwegen)		Aantal bewegingen		Frequentie		In file	
Licht verkeer		5.840		per jaar		0%	
Waarvan koude start		2.920		per jaar			
Zwaar vrachtverkeer		1.460		per jaar		0%	
Waarvan koude start		730		per jaar			
Mobiele werktuigen	Stageklasse	SCR	AdBlue (Liter per jaar)	Brandstof of	Vermogen (kW)	Verbruik (Liter per jaar)	Draaiuren (Per jaar)
Trekker	Stage-V >= 2019	Ja	157	diesel	70 kW	2.624	365
Trekker	Stage-IV 2014-2018	Ja	220	diesel	100 kW	3.665	365
Laadschoppen	Stage-V >= 2019	Nee	0	diesel	50 kW	1.931	365
Vrachtauto's	Zware utiliteitsvoertuigen (meer dan 6L cilinderinhoud)	-	-	diesel	200 kW	-	365
Overig bronnen binnen de inrichting				Tijd stationair (Uren per jaar)		kg NO _x (Per jaar)	kg NH ₃ (Per jaar)
Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen							
Stationair draaien wegverkeer				489		23,50	0,26
Manoeuvreren op terrein				-		2,10	0,03

SCR = Selective Catalytic Reduction: een nabehandeling van rookgassen met behulp van een katalysator

Aanlegfase

Tabel 2 geeft de aanlegfase weer. Naast de stikstofbronnen uit tabel 2 zijn in de aanlegfase ook de dieren uit stallen 11 en 12 uit tabel 1a van de aangevraagde (beoogde) situatie, en de overige stikstofbronnen uit tabel 1b van de aangevraagde (beoogde) situatie, aanwezig.

Tabel 2 - Aanlegfase andere stikstofbronnen

Wegverkeer (buitenwegen)		Aantal bewegingen		Frequentie		In file	
Licht verkeer		4.000		per jaar		0%	
Waarvan koude start		2.000		per jaar			
Zwaar vrachtverkeer		1.000		per jaar		0%	
Waarvan koude start		500		per jaar			
Mobiele werktuigen	Stageklasse	SCR	AdBlue (Liter per jaar)	Brandstof	Vermogen (kW)	Verbruik (Liter per jaar)	Draaiuren (Per jaar)
Graafmachines	Stage-IV 2014-2018	Ja	293	diesel	200 kW	4.885	250
Laadschoppen	Stage-IV 2014-2018	Ja	24	diesel	100 kW	402	40
Landbouwtrekker	Stage-V >= 2019	Ja	117	diesel	200 kW	1.954	100
Hoogwerker	Stage-IIA 2006-2010	Nee	-	diesel	20 kW	854	350
Hijskranen	Stage-IV 2014-2018	Ja	94	diesel	200 kW	1.563	80
Betonstorters	Stage-IV 2014-2018	Ja	47	diesel	200 kW	782	40
Verreiker	Stage-IV 2014-2018	Ja	90	diesel	100 kW	1.506	150
Laadschoppen	Stage-V >= 2019	Nee	-	diesel	50 kW	529	100
Vrachtauto's	Zware utiliteitsvoertuigen (meer dan 6L cilinderinhoud)	-	-	diesel	200 kW	-	20
Overig bronnen binnen de inrichting Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen				Tijd stationair (Uren per jaar)		kg NO _x (Per jaar)	kg NH ₃ (Per jaar)
Stationair draaien wegverkeer				489		16,15	0,18
Manoeuvreren op terrein				-		3,1	0,048

SCR = Selective Catalytic Reduction: een nabehandeling van rookgassen met behulp van een katalysator

Vergelijking referentiesituatie met aangevraagde (beoogde) situatie

Met het AERIUS Calculator model (versie 2024.1.3, met releasedatum 24 april 2025) is de stikstofdepositie berekend die gerelateerd is aan de ammoniak- en stikstofoxide-emissie in de aangevraagde (beoogde) situatie (tabel 1a en 1b). Uit de AERIUS-verschilberekening (bijlage 4 van dit besluit) blijkt dat in de aangevraagde situatie ten opzichte van de referentiesituatie sprake is van een toenemende stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitattypen. Daarmee zijn volgens ons significant negatieve effecten vooraf niet uitgesloten. Om deze effecten toch uit te kunnen sluiten, zijn mitigerende maatregelen genomen in de vorm van extern salderen.

Extern salderen

Om de effecten van de beoogde activiteit te mitigeren, wordt gebruik gemaakt van extern salderen. Hiervoor worden saldogevende activiteiten benut van de activiteit op de locatie Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen bestaande uit het houden van vee, de activiteit op de locatie Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd bestaande uit het houden van vee en de activiteit op de agrarische percelen WNSoo-D-1499 tot en met WNSoo-D-1867 nabij Wilnis bestaande uit mestaanwending uit dierlijke mest.

Dit besluit treedt niet eerder in werking dan wanneer de vigerende saldogevende natuurvergunningen (gedeeltelijk) zijn ingetrokken.

Saldogevers

Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen

Voor de locatie Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen is op 15 april 2019 een natuurvergunning afgegeven.

Conform deze als referentiesituatie geldende natuurvergunning van 15 april 2019 is er sprake van de veebezetting zoals weergegeven in tabel 3.

Tabel 3 - Referentiesituatie dierlijke stikstofbronnen

Stal	Stalsysteem (OW-code)	Diersoort	Aantal
1	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, fokstieren jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	24
1	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	12
1	HA4.100	Zoogkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief ongespeende kalveren), overige huisvestingssystemen.	40
2	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, fokstieren jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	20
2	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	18
2	HA5.100	Overig vleesvee vanaf spenen en jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	30
3	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, fokstieren jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	9
4	HA1.100	Melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief kalveren jonger dan 14 dagen), overige huisvestingssystemen.	30
5	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	20

Alle dierverblijven zijn opgericht en daarmee aantoonbaar feitelijk gerealiseerd conform artikel 6, zevende lid, van de Beleidsregels Salderen 2024. In artikel 6, tiende lid, van de Beleidsregels Salderen 2024 is opgenomen dat ten hoogste uitgegaan wordt van de emissie die is toegestaan op grond van (het Besluit emissiearme huisvesting zoals opgegaan in) artikel 4.818, 4.819 en 4.820 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Alle dierverblijven voldoen hieraan. De referentiesituatie in tabel 2 mag daarom toegepast worden als referentiesituatie voor de locatie Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen.

De voor de locatie Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen vergunde referentiesituatie, zoals vermeld in de AERIUS-verschilberekening in bijlage 4 van dit besluit, wordt gedeeltelijk overgedragen middels extern salderen ten behoeve van de locatie Maatweg 1 in Cothen. In onderstaande tabel 4 is weergegeven welke dieraantallen overgedragen worden middels extern salderen te behoeve van de locatie Maatweg 1 in Cothen.

Tabel 4 - Ingezette dierlijke stikstofbronnen ten behoeve van extern salderen

Stal	Stalsysteem (OW-code)	Diersoort	Aantal
1	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, fokstieren jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	14
1	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	4
1	HA4.100	Zoogkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief ongespeende kalveren), overige huisvestingssystemen.	25
2	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, fokstieren jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	20
2	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	18
2	HA5.100	Overig vleesvee vanaf spenen en jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	30
4	HA1.100	Melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief kalveren jonger dan 14 dagen), overige huisvestingssystemen.	6
5	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	16

Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd

Voor de locatie Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd is op 1 augustus 2013 een natuurvergunning afgegeven.

Conform deze als referentiesituatie geldende natuurvergunning van 1 augustus 2013 is er sprake van de veebezetting zoals weergegeven in tabel 5.

Tabel 5 - Referentiesituatie dierlijke stikstofbronnen

Stal	Stalsysteem (OW-code)	Diersoort	Aantal
-	HA1.100	Melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief kalveren jonger dan 14 dagen), overige huisvestingssystemen.	197
-	HA2.100	Vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, fokstieren jonger dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen.	80
-	HB1.100	Schapen vanaf 1 jaar en ouder (inclusief lammeren), overige huisvestingssystemen (beweiden).	25

Alle dierverblijven zijn opgericht en daarmee aantoonbaar feitelijk gerealiseerd conform artikel 6, zevende lid, van de Beleidsregels Salderen 2024. In artikel 6, tiende lid, van de Beleidsregels Salderen 2024 is opgenomen dat ten hoogste uitgegaan wordt van de emissie die is toegestaan op grond van (het Besluit emissiearme huisvesting zoals opgegaan in) artikel 4.818, 4.819 en 4.820 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Alle dierverblijven voldoen hieraan. De referentiesituatie in tabel 2 mag daarom toegepast worden als referentiesituatie voor de locatie Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd.

De voor de locatie Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd vergunde referentiesituatie, zoals vermeld in de AERIUS-verschilberekening in bijlage 4 van dit besluit, wordt gedeeltelijk overgedragen middels extern salderen ten behoeve van de locatie Maatweg 1 in Cothen. In onderstaande tabel 6 is weergegeven welke dieren aantallen overgedragen worden middels extern salderen ten behoeve van de locatie Maatweg 1 in Cothen.

Tabel 6 - Ingezette dierlijke stikstofbronnen ten behoeve van extern salderen

Stal	Stalsysteem (OW-code)	Diersoort	Aantal
-	HA1.100	Melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief kalveren jonger dan 14 dagen), overige huisvestingssystemen.	23

Percelen WNSoo-D-1499 tot en met WNSoo-D-1867 nabij Wilnis

De percelen WNSoo-D-1499 tot en met WNSoo-D-1867 nabij Wilnis zijn door de provincie Utrecht opgekocht voor natuurontwikkeling. De percelen kunnen en mogen niet langer bemest worden. De emissies die vrijkwamen bij het bemesten worden ingezet middels extern salderen ten behoeve van de locatie Maatweg 1 in Cothen.

Als referentie geldt het planologisch regime en gebruik sinds de in dit verband vroegste referentiedatum 10 juni 1994. De percelen vallen sinds deze vroegste aanwijzdatum (10 juni 1994) onder het bestemmingsplan "Buitengebied de Ronde Venen en Landelijk gebied Wilnis" van 25 juli 1989 van de gemeente De Ronde Venen, vervolgens sinds 22 september 2005 onder het bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente De Ronde Venen en sinds 21 februari 2019 onder het bestemmingsplan "Buitengebied-West" van de gemeente De Ronde Venen. De bestemming is "agrarisch". Beweiden en bemesten van de percelen is toegestaan. Omdat bemesten was toegestaan, kan uitgegaan worden van de stikstofgebruiksnorm bij volledig maaien. Tabel 7 laat de percelen zien die worden ingezet middels extern salderen, met hun oppervlakte. Het totale oppervlakte van de percelen is 12,707 hectare, maar hiervan werd 11,03 hectare bemest. De totale emissie van de percelen waarmee gesaldeerd kan worden is 299,3 kg NH₃ per jaar. De berekening van deze totale emissie is te vinden in bijlage 8 van dit besluit.

Tabel 7 - Ingezette percelen ten behoeve van extern salderen

Kadastrale gegevens	Oppervlakte	Gebruik	Grondsoort
Wilnis D 1499	2,577 ha	Grasland	Vr: Vlierveengronden op rietveen of zeggerietveen
Wilnis D 1500	2,540 ha	Grasland	Vr: Vlierveengronden op rietveen of zeggerietveen
Wilnis D 2233	2,534 ha	Grasland	Vr: Vlierveengronden op rietveen of zeggerietveen
Wilnis D 1866	2,517 ha	Grasland	Vr: Vlierveengronden op rietveen of zeggerietveen
Wilnis D 1867	2,539 ha	Grasland	Vr: Vlierveengronden op rietveen of zeggerietveen

Aanlegfase

De relevante stikstofoxide-emissie en in beperkte mate ammoniakemissie tijdens de aanlegfase vindt plaats door de inzet van mobiele werktuigen tijdens de constructie ten behoeve van de realisatie van de beoogde

situatie en de verkeersbewegingen ten behoeve van de af- en aanvoer van materieel, materiaal en personeel. De aanlegfase wordt gerealiseerd binnen 1 jaar. In het jaar van uitvoering zijn naast de bouwwerkzaamheden ook dieren aanwezig met de daarbij behorende activiteiten. Deze activiteiten zijn meegenomen in de AERIUS aanlegfase berekening. Uit de AERIUS-berekening van de aanlegfase (zie bijlage 5 van dit besluit) blijkt dat er in de aangevraagde aanlegfase ten opzichte van de uitgangssituatie sprake is van een toenemende stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitattypen. Daarmee zijn volgens ons significant negatieve effecten vooraf niet uitgesloten. Om deze effecten toch uit te kunnen sluiten, zijn mitigerende maatregelen genomen in de vorm van extern salderen.

Gebruiksfase

Wat betreft de aan de ammoniak- en stikstofoxide-emissie gerelateerde stikstofdepositie in de beoogde situatie (tabel 1a en 1b) blijkt uit de AERIUS-verschilberekening (zie bijlage 4 van dit besluit) dat er in de aangevraagde gebruiksfase (oftewel beoogde situatie) sprake is van een toenemende stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitattypen. Daarmee zijn volgens ons significant negatieve effecten vooraf niet uitgesloten. Om deze effecten toch uit te kunnen sluiten, zijn mitigerende maatregelen genomen in de vorm van extern salderen.

Beweiden

Uit de aanvraag blijkt dat het vee in de beoogde situatie zal worden beweid. Op 12 oktober 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) uitspraak gedaan (zaaknummer 202106903/1/R2) dat het weiden van vee geen negatieve gevolgen heeft voor de natuur als de toename van stikstofuitstoot van vee in de wei weggestreept kan worden tegen een afname van de stikstofuitstoot doordat minder stalmest wordt uitgereden.

De Afdeling zet in bovengenoemde uitspraak uiteen op welke wijze de emissie van het weiden van vee kan worden beoordeeld.

1. De aanvraag moet een opgave van de gronden bevatten die door het vee zullen worden beweid.
 2. Het planologisch regime van de gronden, die zullen worden beweid, moet vanaf de referentiedatum (10 juni 1994) in kaart worden gebracht.
 3. Als de aanvraag en beoordeling daarvan uitgaan van intern salderen met bemesten dan moeten deze verder inzicht bieden in hoeverre de activiteit waarmee intern gesaldeerd wordt - in dit geval het bemesten - zal worden beëindigd of in omvang wordt aangepast.
 4. Het planologisch regime moet sinds 2006 onafgebroken het gebruik als grasland toestaan.
 5. Aangetoond moet worden dat gronden werden bemest als deze op de referentiedatum feitelijk als landbouwgrond in gebruik waren.
-
1. In bijlage 9 van dit besluit is een overzicht van de percelen opgenomen die beweid worden in de beoogde situatie.
 2. Aan de hand van de volgende bestemmingsplannen is het planologisch regime van de percelen in kaart gebracht
 1. Bestemmingsplan "Landelijk Gebied Herziening 1" van 16 december 1981, gemeente Cothen. Bestemming: agrarisch gebied met landschappelijke betekenis;
 2. Bestemmingsplan "Buitengebied" van 18 december 1995, gemeente Amerongen. Bestemming: agrarisch gebied met landschapswaarden;
 3. Bestemmingsplan "Buitengebied 2003" van 16 november 2004, gemeente Wijk bij Duurstede. Bestemming: agrarisch gebied met landschapswaarden;

4. Herziening bestemmingsplan "Buitengebied 2003" van 20 april 2010, gemeente Wijk bij Duurstede. Bestemming: agrarisch gebied met landschapswaarden;
5. Bestemmingsplan "Buitengebied 2015" van 9 maart 2016, gemeente Wijk bij Duurstede. Bestemming: agrarisch;
6. Bestemmingsplan "Buitengebied Overberg, Maarn, Amerongen" van 3 juli 2019, gemeente Utrechtse Heuvelrug. Bestemming: agrarisch.

Ten aanzien van alle percelen bestaat op basis van deze bestemmingsplannen planologische toestemming voor het bemesten of het beweiden van vee.

3. Onderzocht is of de percelen bemest mochten worden. De aanwendingsnorm van de percelen bedraagt bij volledig maaien 385 kilogram ammoniak per hectare per jaar en bij beweiden 345 kilogram ammoniak per hectare per jaar. Wanneer de percelen voor beweiden worden opgegeven bij de jaarlijkse verplichte gecombineerde opgave van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) dan mag de maximale aanwendingsnorm voor volledig maaien niet meer gebruikt worden. Hiermee is inzichtelijk gemaakt dat de activiteit bemesten wordt beëindigd of in omvang wordt aangepast.
4. Het planologisch regime van de percelen laten het gebruik als grasland sinds 2006 onafgebroken toe.
5. Controle van het feitelijk gebruik, waarmee bemesten ook is toegestaan, heeft plaatsgevonden door het raadplegen van de kaarten van het Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland (LGN) (www.lgn.nl). Het LGN3-bestand is gebaseerd op satellietbeelden uit 1995 en 1997 en de landbouwstatistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De bestanden LGN6 tot en met LGN2022 zijn onder andere gebaseerd op luchtfoto's en de Basisregistratie Gewaspercelen waar gebruikers van grond hun gewas jaarlijks moeten registreren. De kaarten laten zien dat de percelen als landbouwgrond in gebruik zijn en zijn geweest.

Het aangevraagde weiden van vee heeft geen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden omdat de toename van stikstofemissie door het beweiden weggestreept kan worden tegen de afname van stikstofemissie door het minder bemesten.

Additionaliteit

Uit overweging 13-13.8 van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019 met zaaknummer ECLI:NL:RVS:2019:1603 volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel kan worden ingezet alleen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling kan worden betrokken als, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

De beoogde activiteit heeft effect op de Natura 2000-gebieden Binnenveld, Kolland & Overlangbroek, Lingebied & Diefdijk-Zuid, Oostelijke Vechtvlakten, Rijnakkers, Veluwe en Zouweboezem. Indien er niet gemitigeerd zou worden door middel van extern salderen, veroorzaakt de beoogde activiteit op deze gebieden een depositie tussen de 0,01 mol/ha/jaar en 0,15 mol/ha/jaar met binnen deze gebieden een effect op de verschillende habitattypen zoals weergegeven in onderstaande tabel 8.

Tabel 8 – Overzicht (zoekgebieden van) habitattypen en leefgebieden waarop de beoogde situatie effect heeft

Natura 2000-gebied	Habitatcode	Habitattype	KDW (mol N/ha/jaar)	Urgentie stikstof depositie daling	Gemiddelde depositie (mol N/ha/jaar) in 2025	Gemiddelde depositie (mol N/ha/jaar) in 2030	Onder de KDW
Binnenveld	H6410	Blauwgraslanden	786	2030	1.134	1.043	Nee
	H7140A	Overgangs- en trilvenen	1.214	Onbekend	1.165	1.070	Ja
Kolland & Overlangbroek	H91EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	2030	1.527	1.429	Ja
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	1.357	Onbekend	1.580	1.494	Nee
	ZGH6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	1.357	Onbekend	1.546	1.460	Nee
	H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	1.571	Onbekend	1.393	1.315	Ja
	ZGH6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	1.571	Onbekend	1.700	1.619	Nee
	H7230	Kalkmoerassen	1.143	2030	1.575	1.488	Nee
	H91EoB	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	2.000	Onbekend	1.724	1.619	Ja
	ZGH91EoB	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	2.000	Onbekend	1.935	1.831	Ja
	H91EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	2030	1.727	1.628	Ja
	ZGH91EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	2030	2.097	1.983	Nee
Oostelijke Vechtplassen	H3140lv	Kranswierwateren, in laagveengebieden	2.143	Onbekend	1.043	988	Ja
	ZGH3140	Kranswierwateren	572	Onbekend	1.307	12.47	Nee
	H3150baz	Meren met krabbenschieren en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	2.143	Onbekend	1.063	1.006	Ja
	ZGH3150	Meren met krabbenschieren en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	2.143	Onbekend	1.086	1.030	Ja
	H6410	Blauwgraslanden	786	2030	1.070	1.009	Nee
	H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	500	2025	1.250	1.183	Nee
	H7210	Galigaanmoerassen	1.429	Onbekend	1.281	1.213	Ja
	H91Do	Hoogveenbossen	1.786	Onbekend	1.277	1.211	Ja
	Lg05	Grote-zeggenmoeras	1.717	Onbekend	1.258	1.193	Ja
Rijntakken	H3150baz	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden buiten afgesloten zeearmen	2.143	Onbekend	1.291	1.182	Ja
	H6120	Stroomdalgraslanden	1.286	2030	1.172	1.078	Ja
	H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	1.357	Onbekend	1.168	1.083	Ja

	Hg1Fo	Droge hardhoutoobossen	2.071	Onbekend	1.492	1.391	Ja
	Lgo2	Geïsoleerde meander en petgat	2.143	Onbekend	1.256	1.156	Ja
	Lgo8	Nat, matig voedselrijk grasland	1.571	Onbekend	1.210	1.127	Ja
	Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren en zeeleigebied	1.357	Onbekend	1.192	1.107	Ja
Veluwe	H2330	Zandverstuivingen	714	2025	1.120	1.031	Nee
	H4030	Droge heiden	714	2025	1.109	1.025	Nee
	ZGH4030	Droge heiden	714	2025	1.249	1.151	Nee
	L4030	Droge heiden	714	2025	1.300	1.203	Nee
	Hg120	Beuken-eikenbossen met hulst	1.071	2025	1.809	1.683	Nee
	Hg190	Oude eikenbossen	1.071	2025	1.787	1.655	Nee
	Lg09	Droog struisgrasland	1.000	2025	1.195	1.100	Nee
	Lg13	Bos van arme zandgronden	1.071	2025	1.815	1.685	Nee
	Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	1.071	2025	1.763	1.641	Nee
Zouweboezem	Hg1EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	2030	1.596	1.522	Ja
	ZGHg1EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1.857	2030	2.019	1.931	Nee

De gegevens in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op het WUR Rapport Herziening 2023 d.d. juli 2023, tabel 6 van het B-Ware onderzoek (urgente lijst in Greenpeace-zaak) d.d. 9 februari 2024, de gegevens in AERIUS Calculator en de gegevens in AERIUS Monitor 2024. Hieruit blijkt dat 20 van de 39 (zoekgebieden van) habitattypen en leefgebieden in 2030 al onder de KDW liggen en ook niet (naderend) worden overschreden.

Bij AERIUS Monitor gaat het om vastgesteld en voldoende uitgewerkt beleid. In de einduitspraak over het project ViA15 van 2 oktober 2024 met zaaknummer ECLI:NL:RVS:2024:3981 overwoog de Afdeling het volgende over het gebruik van AERIUS Monitor:

"De enkele omstandigheid dat berekeningen met het AERIUS-rekenmodel een mate van onzekerheid bevatten, betekent niet dat dit rekenmodel niet mag worden gehanteerd om de toekomstige stikstofdepositie op gebiedsniveau te berekenen. De minister mag zich voor de stikstofdepositieberekeningen baseren op de AERIUS Monitor zoals die beschikbaar was ten tijde van de passende beoordeling en het bestreden besluit. Dit kan anders zijn als er op dat moment concrete aanwijzingen zijn voor twijfel aan de geschiktheid daarvan. Daarvoor ziet de Afdeling in wat GNMF naar voren heeft gebracht echter geen aanleiding."

Hieruit volgt in algemene zin dat een bestuursorgaan zich in beginsel mag baseren op AERIUS Monitor – dus niet alleen voor de onderbouwing dat sprake is van een blijvende daling van stikstofdepositie, maar ook om aan te tonen dat de KDW in een bepaald jaartal wordt onderschreden. Dit is ook logisch, omdat AERIUS Monitor is gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke kennis ter zake. AERIUS Monitor bevat onder meer prognoses voor toekomstige jaren waarin het effect van nieuw en bestaand beleid is meegenomen. Voor de maatregelen die bij die prognoses zijn betrokken, is voor AERIUS Monitor 2024 de Klimaat-energieverkenning 2022 (hierna: KEV) van belang. De KEV vormt de input voor de stikstofprognose in 2030 die via AERIUS Monitor 2024 wordt gepubliceerd. De KEV stelt twee emissieramingen vast: een met vastgesteld beleid en een met vastgesteld en voorgenomen beleid. AERIUS Monitor gaat uit van de emissieraming met alleen vastgesteld beleid, en dus van de conservatieve beleidsvariant. Vastgesteld beleid houdt in dat alleen

beleid is meegenomen dat (bindend) was vastgesteld op de peildatum van de emissieraming. Er mag dan ook vanuit worden gegaan dat, als uit AERIUS Monitor volgt dat de KDW in een bepaald jaartal wordt onderschreden, die onderschrijding daadwerkelijk zal worden gerealiseerd.

In de prognoses van AERIUS Monitor 2024 is de daling van stikstofemissie door het gebruik van emissiearme stalsystemen betrokken. In de eerder genoemde einduitspraak over het project ViA15, heeft de Afdeling relevant geacht dat de daling van stikstofdepositie niet alleen het gevolg is van emissiearme stalsystemen, maar ook van andere maatregelen op het gebied van ammoniak en stikstofoxiden. Voor AERIUS Monitor 2024 geldt eveneens dat daarin andere maatregelen op het gebied van ammoniak en stikstofoxiden zijn betrokken dan alleen emissiearme stalsystemen. In dit verband wordt verwezen naar het rapport "Geraamde ontwikkelingen in nationale emissies van luchtverontreinigende stoffen 2023. Rapportage bij de Klimaat- en Energieverkenning 2022". Online te raadplegen via: https://www.pbl.nl/uploads/default/downloads/pbl-2023-geraamdeontwikkelingen-in-nationale-emissies-vanluchtverontreinigende-stoffen-2023_4930.pdf.

Aanvullend wordt benadrukt dat in AERIUS Monitor 2024 nog niet alle maatregelen die met het oog op stikstofdepositiereductie worden genomen zijn betrokken. Zo is de aanpak piekbelasting, waaronder de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting, nog niet in de emissieramingen betrokken. Dit geldt ook voor de verderop in dit besluit aangehaalde door de provincie Utrecht verleende vier onherroepelijke vergunningen voor bedrijfsverplaatsingen en een door de provincie Utrecht in het belang van de natuur onherroepelijk gedeeltelijk ingetrokken natuurvergunning, die bijdragen aan het terugdringen van de stikstofdepositie.

Bovenop de maatregelen die zijn betrokken in AERIUS Monitor 2024, zijn en worden er dus nog extra maatregelen getroffen. En zelfs zonder deze aanvullende maatregelen, laat AERIUS Monitor 2024 dus al zien dat in 2030 sprake is van een overschrijding van de KDW voor 20 van de in dit besluit relevante 39 (zoekgebieden van) habitattypen en leefgebieden.

Voor deze habitattypen is daarmee (mede gelet op bijlage 2 van dit besluit) onderbouwd dat, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel wordt gerealiseerd.

Voor drie zoekgebieden van een habitattypen (ZGH6510A en ZGH6510B in Lingegebied & Diefdijk-Zuid en ZGH3140 in Oostelijke Vechtplassen) en één habitatype (H6510A in Lingegebied & Diefdijk-Zuid) geldt dat deze nog niet onder de KDW liggen, maar niet op de urgente lijst voorkomen. Dat betekent dat de stikstofdepositie wel teruggebracht dient te worden, alleen zit hier geen spoed achter. De dalende trend die zichtbaar is in AERIUS Monitor 2024 volstaat in dit geval als onderbouwing van de additionaliteit.

De overige 15 (zoekgebieden van) habitattypen en leefgebieden, verdeeld over Natura 2000-gebieden Binnenveld, Lingegebied & Diefdijk-Zuid, Oostelijke Vechtplassen, Veluwe en Zouweboezem, bevinden zich in 2030 nog niet onder de KDW én komen voor op de urgente lijst. Uit de AERIUS-verschilberekening, zoals opgenomen in bijlage 4 van dit besluit, blijkt echter dat vanwege het vergunnen van de beoogde activiteit op 13 van deze (naderend) overbelaste habitattypen een afname van stikstof plaatsvindt, zoals weergegeven in onderstaande tabel 9.

Tabel 9 – Depositieafname per (zoekgebied van) habitatype of leefgebied

Natura 2000-gebied	Habitatcode	Habitatype	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Binnenveld	H6410	Blauwgraslanden	0,00
Lingebied & Diefdijk-Zuid	H7230	Kalkmoerassen	0,01
	ZGHg1EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,02
Oostelijke Vechtplassen	H6410	Blauwgraslanden	0,00
	H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,00
Veluwe	H4030	Droge heiden	0,02
	ZGH4030	Droge heiden	0,00
	L4030	Droge heiden	0,01
	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	0,02
	Lg09	Droog struisgrasland	0,01
	Lg13	Bos van arme zandgronden	0,02
	Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,02
Zouweboezem	ZGHg1EoC	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,00

Voor vijf (zoekgebieden van) habitattypen is in tabel 9 te zien dat er een afname is van 0,00 mol N/ha/jr. Dit betreft afgeronde afnames.

Ten aanzien van habitattypen H2330 Zandverstuivingen en H9190 Oude eikenbossen geldt dat er weliswaar geen sprake is van een afname, maar ook geen sprake is van een (significante) toename. De stikstofdepositie op deze twee habitattypen blijft zodoende gelijk in geval wordt ingestemd met de aangevraagde beoogde situatie. Daarnaast laat AERIUS Monitor 2024 ook voor deze habitattypen een dalende trend zien. De beoogde activiteit zal, na mitigatie middels extern salderen, deze dalende trend versterken.

Voorts heeft de provincie Utrecht gedurende de afgelopen twee jaar, vier onherroepelijke vergunningen verleend voor bedrijfsverplaatsingen en een natuurvergunning gedeeltelijk ingetrokken in het belang van de natuur, welke besluitvorming bijdraagt aan het terugdringen van de stikstofdepositie op de in dit kader relevante Natura 2000-gebieden. Hieronder volgt eerst een opsomming van de desbetreffende besluiten inclusief vindplaats. Daarna is in onderstaande tabel 10 te zien wat deze besluitvorming tezamen concreet opgeleverd heeft voor de relevante Natura 2000-gebieden.

- Hoofdweg 6 in Waverveen, 19-09-2023, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-10959.html> ;
- Kooijdijk 34 in Westbroek, 27-12-2023, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-15641.html>;
- Kooijdijk 9 in Westbroek, 8-1-2024, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-338.html>;
- Kooijdijk 33 in Westbroek, 11-03-2024, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-3224.html>;
- Langbroekerdijk B 29 in Langbroek, 24-2-2025, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2025-2797.html>.

Tabel 10 - Reductieresultaten onherroepelijke vergunningen

Natura 2000-gebied	Reductie in mol/ha/jr
Rijntakken	3,24
Kolland & Overlangbroek	4,81
Binnenveld	0,28
Veluwe	1,78
Lingegebied & Diefdijk Zuid	0,39

Bij de onderbouwing van additionaliteit dient ook gekeken te worden naar de natuurdoelanalyses en de adviezen van de Ecologische Autoriteit. Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat de natuurdoelanalyses en adviezen in 2023 zijn opgesteld. De conclusies daarin kunnen daarom afwijken van de resultaten die nu zichtbaar zijn in AERIUS Calculator en AERIUS Monitor 2024. Een beknopte samenvatting van de relevante natuurdoelanalyses, de relevante adviezen van de Ecologische Autoriteit én de concrete maatregelen die zijn of worden genomen om aan de instandhoudingsdoelstellingen te voldoen, zijn opgenomen in bijlage 2 van dit besluit.

Met het oog op de aanbevelingen in de natuurdoelanalyses en de adviezen van de Ecologische Autoriteit heeft de provincie Utrecht gedurende de afgelopen twee jaar drie kavelruilen uitgevoerd, waarmee de functie van 40,3 hectare landbouwgrond is omgezet in een natuurfunctie in het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) of Natura 2000-gebieden. Tevens verwerft de provincie 10,6 hectares grond die in de toekomst niet meer worden bemest maar gebruikt als zonneveld. De realisatie van de veehouderij aan de Maatweg 1 in Cothen kan niet los worden gezien van het beëindigen van de veehouderij aan de Lekdijk 13 in Amerongen. De provincie Utrecht ruilt namelijk de Maatweg 1 in Cothen voor de Lekdijk 13 in Amerongen, om de gronden van deze veehouderij (die tegen en om het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek aanliggen) in eigendom te verkrijgen en vervolgens te kunnen toevoegen aan het NNN. De verplaatsing van de veehouderij aan de Lekdijk 13 in Amerongen naar de Maatweg 1 in Cothen maakt deel uit van een vierde kavelruil, waarmee de functie van 6 hectare landbouwgrond wordt omgezet in natuur in het NNN. Een toelichting met een kaart op de verschillende kavelruilen is opgenomen in bijlage 2 van dit besluit.

Met deze kavelruilen werkt de provincie Utrecht aan het verbinden van de onderdelen van het erg versnipperde Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek en het vergroten van die verschillende delen tot een meer robuuste omvang met hectaren NNN overeenkomstig de aanbevelingen van de Ecologische Autoriteit naar aanleiding van de natuurdoelanalyse voor dit Natura 2000-gebied. Door deze verbindingen en vergroting kunnen ook hydrologische maatregelen worden getroffen ten behoeve van de waterkwaliteit en -kwantiteit in het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek. Een korte samenvatting van de aanbevelingen van de Ecologische Autoriteit is eveneens opgenomen in bijlage 2 van dit besluit.

Door deze functieveranderingen worden 56,3 hectares niet meer bemest. In de onderstaande tabel 11 is te zien, hoeveel deze functieveranderingen tezamen daadwerkelijk hebben opgeleverd voor de relevante Natura 2000-gebieden.

Tabel 11 - Reductie veldemissies

Natura 2000-gebied	Gemiddelde reductie in mol N/ha/jr
Rijntakken	0,14
Kolland & Overlangbroek	9,21
Binnenveld	0,09
Veluwe	0,06
Lingegebied & Diefdijk Zuid	0,01

Een overzicht op welke habitats binnen deze Natura 2000-gebieden met de functieverandering een reductie van de stikstofdepositie is gerealiseerd is opgenomen in bijlage 2 van dit besluit. Uit dit overzicht in bijlage 2 van dit besluit valt af te leiden op welke habitats binnen deze Natura 2000-gebieden een afname plaatsvindt. Uit dit overzicht volgt dat de depositie op H₂₃₃₀ Zandverstuivingen daalt met 0,04 mol en op H₉₁₉₀ Oude eikenbossen in de Veluwe daalt met 0,02 mol. Zoals gezegd is in AERIUS Monitor 2024 voor deze habitattypen al een dalende trend zichtbaar, die door deze kavelruilen wordt versterkt.

Met de ruil van de Maatweg 1 in Cothen tegen de Lekdijk 13 in Amerongen krijgt de provincie Utrecht een veehouderij in eigendom met een vergunde stikstofdepositie en nog eens 323 hectare landbouwgrond, welke in de vervolgstappen van het kavelruilproces zal worden ingezet om de verschillende delen van het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek met elkaar te verbinden en te vergroten met NNN.

Met het voorgaande is, in combinatie met bijlage 2 van dit besluit, voor de gehele aangevraagde beoogde situatie (inclusief aanlegfase) onderbouwd dat, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel wordt gerealiseerd dan wel mede door de beoogde activiteit kan worden gerealiseerd.

2.5 Conclusie toetsing aan de vergunningsvoorwaarden

Omdat de stikstofdepositie in de aangevraagde (beoogde) situatie toeneemt, maar met de aangegeven maatregelen de negatieve effecten gecompenseerd/gemitigeerd worden en er geen sprake is van overige significant negatieve effecten, achten we significant negatieve effecten op Natura-2000 gebieden uitgesloten.

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen we dat door de mitigerende/compenserende maatregelen voor de stikstofdepositie de aangevraagde activiteit gelet op de instandhoudingsdoelstellingen niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de relevante Natura 2000-gebieden, en dat de activiteit geen significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inzage in en verzending van dit ontwerpbesluit

Vanaf 3 september 2025 is dit ontwerpbesluit gedurende zes weken op www.officielebekendmakingen.nl in te zien. Daarnaast zijn het ontwerpbesluit en de daarbij behorende stukken, tot zes weken vanaf de publicatiedatum op www.officielebekendmakingen.nl, in te zien in Het Provinciehuis van de provincie Utrecht op de Archimedeslaan 6 in Utrecht. Inzage kan op elke werkdag van 9:00 uur tot 16:00 uur nadat u hiervoor

telefonisch een afspraak gemaakt heeft met het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via 030 258 91 11.

Het ontwerpbesluit en de daarbij behorende stukken kunnen we op verzoek (in de meeste gevallen) ook digitaal toezenden. Stuur daarvoor een verzoek naar het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl of via 030 258 9111. Vermeld daarbij het zaaknummer.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden dit ontwerpbesluit aan de aanvrager en een afschrift van dit ontwerpbesluit aan:

1. Van Westreenen B.V.;
2. Gemeente Wijk bij Duurstede;
3. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

3.2 Zienswijze indienen

Iedereen kan op dit ontwerpbesluit een onderbouwde reactie (zienswijze) indienen tot en met zes weken vanaf de publicatiedatum op officielebekendmakingen.nl. Een zienswijze indienen kan op de volgende manieren:

1. Digitaal: via het formulier op de website van de provincie Utrecht (zoekterm Digitale zienswijze indienen);
2. Schriftelijk: via een brief aan de provincie Utrecht, domein Landelijke Leefomgeving, team Vergunningverlening Natuur en Landschap, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht;
3. Mondeling: via het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap van de provincie Utrecht, telefoonnummer 030 258 91 11.

In een zienswijze moeten in ieder geval de volgende items opgenomen worden:

1. Naam;
2. Adres;
3. Zaaknummer en datum van dit ontwerpbesluit;
4. De zienswijze op dit ontwerpbesluit.

Voldoet de zienswijze aan de bovengenoemde voorwaarden en komt deze binnen zes weken, vanaf publicatiedatum op officielebekendmakingen.nl, binnen bij de provincie Utrecht dan nemen we deze mee in de afweging en het definitieve besluit.

3.3 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit

Wordt ingevuld in het definitieve besluit.

3.4 Beroep

Wordt ingevuld in het definitieve besluit.

3.5 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project of wijziging in de bedrijfsexploitatie ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Bijvoorbeeld wanneer een gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het bedrijf ligt.

Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de wijziging in de bedrijfsexploitatie? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de wijziging als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

Heeft u een vraag over dit ontwerpbesluit? Neem dan contact op met het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan dit ontwerpbesluit). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,



Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften en beperkingen

1. De aanvraag met de daarbij behorende bescheiden maakt deel uit van de vergunning. De bedrijfsvoering mag de in de aanvraag en de berekeningen gehanteerde omvang van bedrijfsactiviteiten en daaraan gerelateerde jaarlijkse stikstofemissies van NOX of NH₃ niet overschrijden. Indien er aanwijzingen zijn dat deze wel dreigen overschreden te worden, dienen onmiddellijk passende maatregelen genomen te worden.
2. Op de planlocatie mogen uitsluitend dieraantallen binnen de aangegeven diercategorie in de daarvoor ingerichte huisvestingssystemen worden gehouden zoals weergegeven in de in dit besluit opgenomen tabel 1a en activiteiten worden verricht zoals weergegeven in de in dit besluit opgenomen tabel 1b.
3. De vergunninghouder moet een registratie/administratie bijhouden, voor zover dit niet al voortvloeit uit andere wettelijke verplichtingen, over het gebruik van en het type huisvestingssysteem of systemen en/of aantallen en soort dieren per huisvestingssysteem en daarbij behorende OW-codes lopende het kalenderjaar en het voorafgaande kalenderjaar.
4. De vergunninghouder dient minimaal twee weken voor aanvang van de verbouw/nieuwbouw van het bedrijf door te geven dat dit aanstaande is aan de handhavende instantie via wnl@rudutrecht.nl.
5. Deze vergunning treedt niet eerder in werking én mag niet eerder worden uitgevoerd dan wanneer de saldogevende activiteiten van de locaties Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen en Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd feitelijk zijn beëindigd, deze vergunning en de intrekingsbesluiten ten aanzien van de saldogevende activiteiten van de locaties Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen en Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd onherroepelijk zijn geworden en bij de desbetreffende gemeenten een melding in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving is gedaan ter beëindiging van de saldogevende activiteiten van de locaties Ameronger Wetering 20A en 22 in Amerongen, Kortgerecht 50 in Schoonrewoerd en percelen WNSoo-D-1499 tot en met WNSoo-D-1867 nabij Wilnis waarin is verzekerd dat deze saldogevende activiteiten niet bij een nieuwe melding of vergunningaanvraag als referentie kunnen dienen.
6. De percelen kadastraal bekend als WNSoo-D-1499 tot en met WNSoo-D-1867 nabij Wilnis mogen niet bemest worden en hebben een stikstofgebruiksnorm van 0 kg stikstof per ha.
7. Een afschrift van de door de desbetreffende gemeenten afgegeven acceptatie van de melding in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt verzonden naar Servicebureau@provincie-utrecht.nl of Provincie Utrecht, Domein Leefomgeving, Team Vergunningverlening Natuur en Landschap, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Bijlage 2: Aanvullende onderbouwing additionaliteit

Kolland & Overlangbroek

Ten behoeve van de dringend noodzakelijke herstelmaatregelen voor het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek wordt een natuurvergunning mogelijk gemaakt voor de verplaatsing van een veehouderij naar een locatie op een grotere afstand van dit Natura 2000-gebied door de beschikbaarstelling van stikstofdepositieruimte uit twee grondaankopen van de provincie Utrecht.

Door de verplaatsing van de veehouderij neemt de afstand tussen de veehouderij en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek toe van 300 meter tot meer dan 3,3 kilometer en op de nieuwe locatie zal de ondernemer geen 40 zoogkoeien, 53 jongvee, 50 vleeskalveren, 30 vleesstieren en 30 melkkoeien houden, maar 35 zoogkoeien, 35 jongvee, 10 schapen, 4 pony's, 10 alpaca's en 5 ezels houden. De veehouderij-activiteiten wil de ondernemer inkrimpen en investeren in diens al bestaande nevenactiviteiten, maar de koeien blijven een onmisbaar onderdeel van de nevenactiviteiten.

De provincie Utrecht is eigenaar van de Maatweg 1 in Cothen en verkoopt deze aan de eigenaar van de Lekdijk 13 in Amerongen en in ruil koopt onze provincie de Lekdijk 13 in Amerongen. Omdat op de Maatweg 1 in Cothen al jaren geen vee is gehouden, is de milieutoestemming vervallen (gelet op recente uitspraken van de Afdeling). Op 17 april 2025 is de kavelruilakte getekend. Immers, door de verplaatsing naar de Maatweg 1 in Cothen neemt de afstand tot de Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen en Lingegebied & Diefdijk-Zuid af met 6 kilometer.

Beoordeling Natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit

Kolland & Overlangbroek is in Europees opzicht zeldzaam en heeft een grote rijkdom aan paddenstoelen en op de bomen groeiende (korst)mossen, dat voorkomt op plaatsen met een hoge grondwaterstand met een sterk bufferend vermogen (een stabiele zuurgraad). Echter is door toegenomen droogte en intensivering van de landbouw, met name in omliggende gebieden, sprake van een te lage grondwaterstand en te weinig kwelwater. Daarnaast zijn er veel essen in het bos gestorven aan de door een schimmel veroorzaakte essentaksterfte, wat heeft geleid tot meer lichtinval op de bosbodem. Een combinatie van te veel lichtinval op de bosbodem en een (mede door stikstofdepositie) verzuurde bodem heeft geleid tot verruiging van de bodembegroeiing, met name tot overwoekering door bramen en dit is slecht voor de eerdergenoemde paddenstoelen en (korst)mossen.

Voor het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dringend drie maatregelen noodzakelijk:

- a. De versnipperde delen van het Natura 2000-gebied moeten worden verbonden met elkaar tot een robuust natuurgebied;
- b. De stikstofdepositie moet teruggedrongen worden;
- c. Het waterpeil moet omhoog door het tegengaan van de wegzijging van het grondwater.

In de eerste drie stappen van de kavelruil Kromme Rijn Oost:

- a. Breidt de provincie Utrecht de hectares natuur uit rondom en tussen de verschillende delen van Kolland & Overlangbroek met 40,3 hectares en tevens verwerft onze provincie 10,6 hectares grond dat in de toekomst niet meer bemest wordt;
- b. Dringt de provincie Utrecht de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden terug met 103,68 mol per jaar door een bedrijfsverplaatsing mogelijk te maken en extern te salderen met twee natuurvergunningen waarvan 65% van de stikstofdepositie wordt afgeroomd;

- c. Maakt de provincie Utrecht het verhogen van het waterpeil mogelijk op 50,9 hectares om en tussen de verschillende delen van Kolland & Overlangbroek;
- d. Dringt de provincie Utrecht de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden terug zoals weergegeven in tabel 12 door de omvorming van landbouwpercelen in kavelruil 1 tot en met 4.

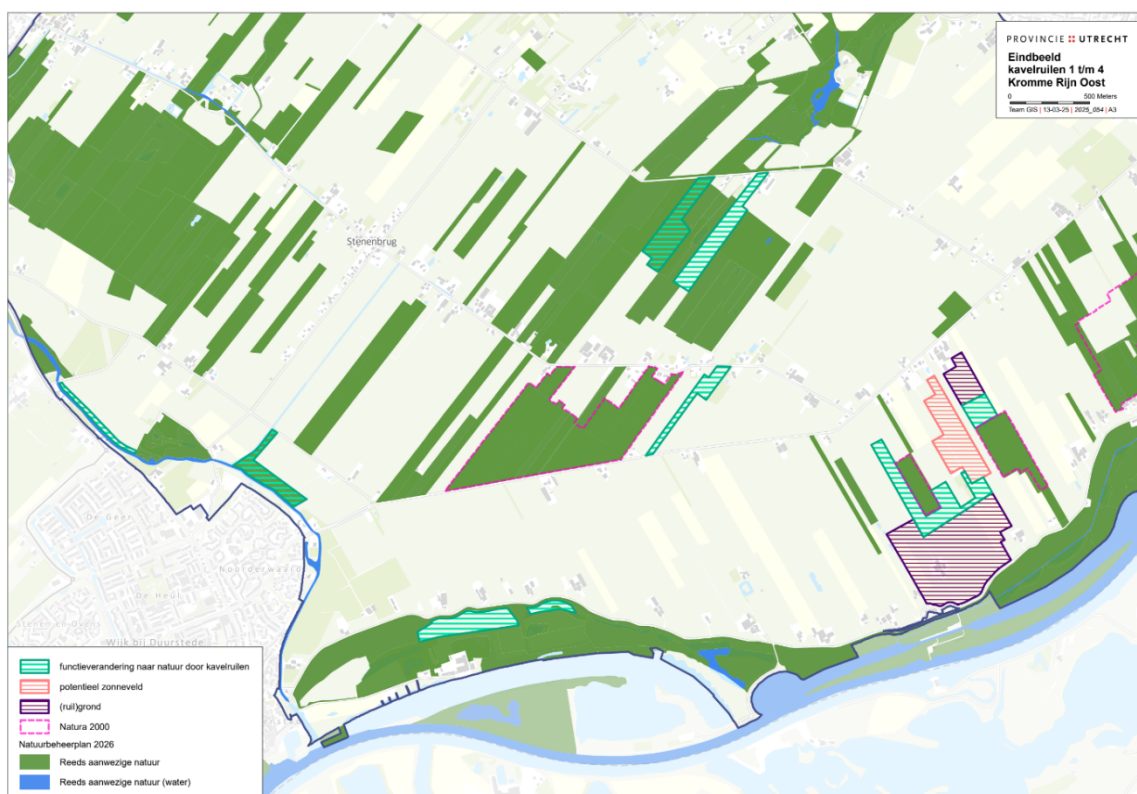
Tabel 12. Depositiereductie door functieverandering landbouwpercelen

Natura 2000-gebied	Habitattype	Gemiddelde depositie (mol/ha/jr)
Binnenveld		0,09
	Blauwgraslanden	0,08
	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,09
Kolland & Overlangbroek		9,21
	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	9,21
Lingebied & Diefdijk-Zuid		0,01
	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,01
	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	0,02
	Kalkmoerassen	0,02
	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,01
	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,02
Rijntakken		0,14
	Droge hardhoutooibossen	0,53
	Geïsoleerde meander en petgat	0,22
	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,4
	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeeleigebied	0,06
	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,02
	Nat, matig voedselrijk grasland	0,13
	Stroomdalgraslanden	0,02
	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	0,03
		0,06
Veluwe	Beuken-eikenbossen met hulst	0,05
	Bos van arme zandgronden	0,07
	Droge heiden	0,05
	Droog struisgrasland	0,02
	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,06
	Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,03
	Oude eikenbossen	0,02
	Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,02
	Stuifzandheiden met struikhei	0,04
	Zandverstuivingen	0,04
		0,04

Met deze vierde kavelruil kan door de verplaatsing van een veehouderij van de Lekdijk 13 in Amerongen naar de Maatweg 1 in Cothen:

- a. de NNN rondom en tussen Oud-Kolland worden vergroot met 10 hectares;
- b. door de hierboven vermelde omvorming van de landbouwpercelen profiteren een aantal Natura 2000-gebieden het meest. Zo wordt de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek teruggedrongen met 1.114,97 mol per jaar; op Veluwe met 468 mol per jaar, op Rijntakken met 188,50 mol per jaar en op Lingegebied & Diefdijk-Zuid met 7,68 mol per jaar;
- c. maakt de provincie Utrecht het verhogen van het waterpeil mogelijk op 10 hectares rondom en tussen Oud Kolland en Kolland.

Het eindbeeld van kavelruil 1 tot en met 4 is weergegeven in figuur 1.



Figuur 1. Eindbeeld kavelruil 1 tot en met 4 rondom Kolland & Overlangbroek.

Binnenveld

Binnenveld heeft in Europees opzicht drie zeer zeldzame habitattypen: Blauwgrasland, Overgangs- en trilvenen (trilvenen) en Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden). De habitattypen komen voor vanwege hoge grondwaterstanden met een sterk bufferend vermogen (een hoge zuurgraad). Op het moment stroomt onvoldoende water vanuit de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug in de genoemde habitattypen. Grondwater van goede kwaliteit is zo niet langer beschikbaar en heeft een verzurende invloed op de bodem. De te lage grondwaterstanden in de zomermaanden leiden tot een versterking van die verzuring en vervuiling. Daarnaast is sprake van een te hoge stikstofdepositie en liggen de deelgebieden sterk geïsoleerd. De uitgevoerde en geplande maatregelen zijn bijna voldoende om de gunstige staat van instandhouding te realiseren voor de Overgangs- en trilvenen (trilvenen) en nog onvoldoende voor de Blauwgraslanden en de Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden).

Voor het Natura 2000-gebied Binnenveld blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. de kwaliteiten herstellen en areaal uitbreiden van H7230 kalkmoerassen en H7140A Overgangs- en Trilvenen (trilvenen), in mozaïek met schraalgraslanden;
- b. de kwaliteiten herstellen en areaal uitbreiden van H6230 Heischrale graslanden en H6410 Blauwgraslanden;
- c. het stopzetten van grondwateronttrekkingen voor beregening;
- d. het optimaliseren van het maaibeheer;
- e. het reduceren van de stikstofbelasting op de stikstofgevoelige habitattypen.

In geval wordt ingestemd met de aangevraagde beoogde situatie aan de Maatweg 1 in Cothen zal de stikstofdepositie niet toenemen op Natura 2000-gebied Binnenveld. Samen met de reducties van de bedrijfsverplaatsingen en de intrekking in het belang van de natuur, zoals genoemd in het besluit, wordt op korte termijn een stikstofdepositie afname gerealiseerd van 0,31 mol per hectare per jaar op Binnenveld.

Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Lingegebied & Diefdijk-Zuid behoort tot het Natura 2000-landschap Rivierengebied. Het gebied omvat een vrij smalle zone aan weerszijden van de rivier de Linge, van de Nieuwe Zuiderlingedijk en van de Diefdijk. In dit gebied wisselen soorten, gemeenschappen, leefgebieden en habitattypen van mesotrofe tot zwak eutrofe omstandigheden elkaar af binnen een van nature voedselrijk landschap. De mesotrofe omstandigheden worden voornamelijk bepaald door de aanwezigheid van zand of veen in het oppervlak. Daar waar klei ligt zijn de omstandigheden droger en voedselrijker en komen vochtige alluviale bossen van het subtype H91EoB Essen-iepenbos voor. Daar waar kalkrijk zand in de bovengrond ligt en de hydrologie voldoet zijn geschikte omstandigheden voor H7320 Kalkmoerassen. Op de lager buitendijks gelegen uiterwaarden kan overstroming plaatsvinden. Hier staan H91EoA Zachthoutooibossen. De zachthoutooibossen die hoger op de gradiënt liggen zullen door ontwikkelen naar H91EoB Essen-iepenbossen of H91EoC Beekbegeleidende bossen.

Voor het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-zuid blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn:

- a. het verlagen van de stikstofdepositie door bronaanpak op de habitattypen Glanshaverhooiland (H6510A), Vossenstaarthooiland (H6510B), Kalkmoerassen (H7230), Essen-iepenbos (H91EoB) en Beekbegeleidende bossen (H91EoC);
- b. het op korte termijn beschikbaar krijgen van voldoende kennis over het (eco)hydrologische systeem om de aanvullende maatregelen zo goed en efficiënt mogelijk in te zetten.

Voor Lingegebied & Diefdijk-zuid geldt dat als de waterhuishouding verbetert, dat het systeem dan robuuster wordt en ook beter opgewassen is tegen een overmatige stikstofdepositie. Met het maaibeheer wordt de

overmaat aan productie uit het systeem verwijderd, de aanvoer van bufferende stoffen (m.n. kalk) gaat het effect van verzuring tegen. Voor stikstofdepositie in Lingegebied & Diefdijk-zuid geldt dat hoe meer op de waterhuishouding op orde is, hoe kleiner het knelpunt is ten aanzien van het huidige niveau van stikstof. Voor de natuur is het echter wel wenselijk dat de niveaus van de stikstofdepositie omlaag worden gebracht, zodat geen sprake meer is van een overbelaste situatie en verdere verzuring wordt tegengegaan.

De provincie Utrecht maakt het terugdringen van stikstofdepositie mogelijk door het vergunnen van bedrijfsverplaatsingen. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen en de intrekking in het belang van de natuur, zoals genoemd in het besluit, en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 8,07 mol per hectare per jaar op Lingegebied & Diefdijk-Zuid.

Daarnaast hanteert de provincie Utrecht (samen met het Rijk en mede-provincies) een gebiedsgerichte aanpak via het Natura 2000-beheerplan voor Lingegebied & Diefdijk-Zuid (periode 2023–2029). Hierin zijn concrete maatregelen vastgelegd op basis van de uitkomsten van de natuurdoelanalyse:

1. voor het beheer van habitatype Glanshaverhooiland (H6510A) geldt: maaien en afvoeren, maaifrequentie in overleg met boswachter ecologie (2x à 3x om te verschrallen, bij voldoende verschralling licht nabeweiden), het schonen van aanliggende waterlopen en greppels en het bestrijden van ongewenste soorten zoals ridderzuring/distels;
2. voor habitatype Kalkmoerassen (H7230) geldt dat bos of ander natuurterrein wordt omgevormd naar Kalkmoerassen en houtige beplantingen gefaseerd afzetten in en langs de percelen;
3. voor habitatypen Essen-iepenbos (H91EoB) en Beekbegeleidende bossen (H91EoC) geldt dat ongewenste boomsoorten worden verwijderd, dat de interne waterhuishouding wordt verbeterd en er een hydrologische bufferzone wordt aangelegd en ingericht.

Oostelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen is een uniek Oer-Hollands landschap. Het kenmerkende van dit natuurgebied is het laagveen met afwisseling van water, open landschap, moerasbos en het zeldzame trilveen. De meren en plassen in dit gebied zijn ontstaan door turfwinning en zijn soms extra verdiept door zandwinning. Door de combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden is een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Het is een belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (Roerdomp, Purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (Woudaap, Grote karekiet). Het gebied is ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels, zoals de Porseleinhoen, Zwarte stern en IJsvogel.

Volgens de natuurdoelanalyse mag voor habitatypen H6410 Blauwgraslanden, H7140B Veenmosrietlanden en leefgebied Lgo5 Zeggemoeras de KDW niet meer overschreden worden. De natuurdoelanalyse bevat geen aanvullende maatregelen, anders dan de maatregelen uit de PAS-gebiedsanalyse en het Natura 2000-beheerplan die reeds uitgevoerd worden.

De Ecologische Autoriteit geeft in haar advies op de natuurdoelanalyse Oostelijke Vechtplassen een aantal concrete maatregelen om te nemen ten behoeve van de overbelaste habitatypen en leefgebieden. In het advies van de Ecologische Autoriteit staat verder dat de stikstofdepositie te hoog is om de doelen voor de habitatypen te kunnen realiseren. Geadviseerd wordt de stikstofbronnen in beeld te brengen en met reductiemaatregelen ervoor te zorgen dat de depositie op het gebied in ieder geval verlaagd wordt tot het niveau van de KDW.

Generieke bronmaatregelen van andere provincies:

Omdat het gedeelte van Oostelijke Vechtplassen dat in de provincie Utrecht ligt, naast de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland is gelegen, zijn bronmaatregelen die in die provincies genomen worden ook relevant voor dit Natura 2000-gebied. Hieronder volgt een opsomming van de bronmaatregelen per provincie.

Bronmaatregelen provincie Noord-Holland

Uit de Roadmap Reductie stikstofdepositie industriële piekbelasters Noord-Holland komt naar voren dat er door de bedrijven in de provincie Noord-Holland een daling van de stikstofuitstoot wordt verwacht. De reden hiervoor is onder andere dat er verschillende maatregelen worden genomen om de stikstofemissie te verminderen. Een voorbeeld hiervan is de voorgenomen stikstofreductiemaatregelen van Tata Steel, zoals het installeren van een DeNox-installatie in 2025 en CO₂-neutrale staalproductie te realiseren in 2045.

In 2030 wordt door de maatregelen uit de Roadmap Reductie stikstofdepositie industriële piekbelasters Noord-Holland een reductie in stikstofemissie van 38% verwacht. Deze maatregelen zijn deels additioneel ten opzichte van de trend in de AERIUS Monitor.

In het Provinciaal Programma Landelijk Gebied van Noord-Holland worden de volgende additionele maatregelen voorgesteld:

- Emissiereductie bij melkveebedrijven door het beschikbaar stellen van subsidies voor bronscheiding (scheiding van mest bij de bron);
- Subsidies voor mestvergisting;
- Stimuleren van emissiearm bedrijfsmanagement door het structureel vergoeden hiervan;
- Gerichte subsidies voor ombouwen van drijfmeststallen naar stallen met bronscheiding;
- Aanmoedigen van bedrijven om gebruik te maken van de bestaande ecoregelingen;
- Onderzoeken van businesscases voor mestverwerkingsinstallaties bij extensieve veehouderijen;
- Het introduceren van landschapsgrond (grond die op lange termijn wordt vastgelegd en waar specifieke (natuur) doelen aan vastzitten);
- Ontpachting (pachtvrij maken van percelen die niet op een juiste manier voor agrarisch natuurbeheer worden gebruikt);
- Het verwerven van gronden, bijvoorbeeld om te kunnen gebruiken als ruilgrond voor piekbelasters.

Bronmaatregelen provincie Zuid-Holland

In het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (hierna: ZHNPLG) zitten verschillende maatregelen die moeten leiden tot een reductie in stikstofemissie. Het programma is verdeeld in vier thema's: "Landschap en Natuurversterking", "Toekomstbestendige land- en tuinbouw", "Verbetering waterkwaliteit" en "Toekomstbestendig water- en bodemsysteem". De ambitie van dit programma is om een stikstofreductie van 35-40 kilogram per hectare per jaar te behalen.

Binnen het ZHNPLG bevinden zich de volgende stikstofreducerende maatregelen:

- Pilot emissieplafond veehouderij (veenweidegebieden);
- Pilot mestvergisters (het verbinden van mestvergisters voor productie biogas).

Het voorontwerp van het ZHNPLG is halverwege 2023 vrijgegeven voor toetsing door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (thans: LNV). De maatregelen zijn bij uitvoering additioneel ten opzichte van de trend in de AERIUS Monitor.

Bronmaatregelen provincie Utrecht

Provincie Utrecht maakt het terugdringen van stikstofdepositie mogelijk door het vergunnen van

bedrijfsverplaatsingen. Andere concrete maatregelen worden momenteel verder uitgewerkt in het Utrechts Programma Landelijk Gebied (hierna: UPLG). De provincie Utrecht streeft naar een ontwerp UPLG in het najaar van 2025.

In geval wordt ingestemd met de aangevraagde beoogde situatie aan de Maatweg 1 in Cothen zal de stikstofdepositie niet toenemen op Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 1.455,06 mol per hectare per jaar op Oostelijke Vechtplassen.

Rijntakken

Iedere Rijntak heeft zijn eigen karakter en daarmee identiteit. De Gelderse Poort en Uiterwaarden Waal kennen een relatief grote dynamiek met daarbij behorende processen van erosie en sedimentatie. De Neder-Rijn is gestuwd en heeft daardoor een stuk minder dynamiek. Neder-Rijn en IJssel kennen directe overgangen naar de stuwwal van de Veluwe. De IJssel kenmerkt zich door een relatief gaaf landschap waarin de ontwikkelingsgeschiedenis van het systeem nog goed is terug te vinden. Eén van de meest karakteristieke aspecten van dit systeem is de grote dynamiek in water, sediment en biotische factoren zoals begrazing. Processen als zomerbederosie en klimaatverandering kunnen grote invloed hebben op de werking van het systeem en de mate waarin de rivierdynamiek in het hele winterbed door kan werken. Als gevolg hiervan treden langere perioden van steeds lagere waterstanden op, wat een verdrogend effect heeft op natuur in de uiterwaarden. Het keren van deze ontwikkelingen vraagt grote maatregelen voor de lange termijn die vaak alleen mogelijk zijn op het niveau van een hele uiterwaard, in samenwerking met andere provincies en Rijkswaterstaat.

Voor het Natura 2000-gebied Rijntakken blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat voor de stikstofgevoelige habitattypen aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. de stikstofdepositie terugdringen op habitatype Hg120 Beuken-eikenbossen met huls;
- b. verwijderen van strooisel, hakhoutbeheer en ingrijpen in boomsamenstelling om verzuring te voorkomen op habitatype Hg120 Beuken-eikenbossen;
- c. voor H6120 Stroomdalgraslanden en H6510A Glanshaverhooilanden die vergrassen of verruigen als gevolg van een te lage dynamiek kan extra begrazing of extra maaien en afvoeren worden toegepast. Ook kan eventueel geplagd worden. Verzuring van stroomdalgraslanden als gevolg een te lage aanvoer van basen via rivierwater kan worden voorkomen door toevoeging van kalk.

De provincie Utrecht maakt het terugdringen van stikstofdepositie mogelijk door het vergunnen van bedrijfsverplaatsingen. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 191,74 mol per hectare per jaar op Rijntakken. Sterker nog, in geval wordt ingestemd met de aangevraagde beoogde situatie aan de Maatweg 1 in Cothen zal de stikstofdepositie afnemen op de kritische habitattypen H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver). Daarnaast heeft de beoogde situatie van de Maatweg 1 in Cothen geen effect op het kritische habitatype Hg120 Beuken-eikenbossen met huls. Door de derde kavelruil verwerft de provincie Utrecht 8,1 hectare in het Natura 2000-gebied Rijntakken, die de provincie tot het einde van 2025 verpacht en vanaf 2026 in natuurland uit geeft tot deze gronden als natuurgebied zullen worden ingericht. Bij natuurland van grasland is geen bemesting en alleen beweiding toegestaan. De concrete maatregelen zoals de maatregelen genoemd onder b en c, zijn in lijn met het geldende Natura 2000-beheerplan. De provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel streven naar een nieuw beheerplan binnen drie jaar, maar op dit onderdeel wordt niet meer dan een actualisatie of een aanscherping verwacht.

Veluwe

De Veluwe bestaat uit een aantal stuwwallen die in de voorlaatste ijstijd door het landijs zijn gevormd. Naderhand is de Veluwe verder gevormd door de zich ontwikkelende Rijndelta en de afdekking met dekzanden en weer later door het ontstaan van stuifzanden. Door de hogere ligging en de zandige bodem heeft het gebied van de Veluwe grotendeels een relatief droog karakter. Aan het eind van de 19e eeuw is op grote delen van de Veluwe eikenhakhout geplant. Vanaf 1900 werd de aanpak van stuifzand en heide aangepakt door bebossing met Grove den. De habitats van het droge zandlandschap met hun zeer karakteristieke vegetaties, worden inmiddels op Europese schaal hoog gewaardeerd. Kootwijkerzand is op dit moment nog één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. De Veluwe wordt vooral omringd door agrarische cultuurlandschappen. Stikstof afkomstig uit deze landbouwgebieden, van verkeer en bebouwd gebied heeft een negatieve invloed op de veelal stikstofgevoelige habitats en leefgebieden op de Veluwe.

Voor het Natura 2000-gebied Veluwe blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. de stikstofdepositie aanzienlijk terugdringen op habitattypen en soorten van stuifzandgebieden H2310, H2330, duinpieper en tapuit;
- b. kwaliteitsverbetering en herstel van bossen door het terugdringen van de stikstofdepositie;
- c. uitbreiden van de habitattypen van heidenen H4010A, H4030 en H7150 buiten het Natura 2000-gebied op (voormalige) landbouwgronden;
- d. de stikstofdepositie terugdringen op habitattypen H3130, H1360, H6410, H7110B, H7150 en de drijvende waterweegbree;
- e. behoud van de omvang en kwaliteit van het leefgebied van de kamsalamander door het terugdringen van de exoot Italiaanse kamsalamander.

Door vergunningverlening voor de aangevraagde beoogde situatie aan de Maatweg 1 in Cothen zal de stikstofdepositie niet toenemen op Natura 2000-gebied Veluwe. Sterker nog, in geval wordt ingestemd met de aangevraagde beoogde situatie zal de stikstofdepositie afnemen op 9 kritische habitattypen en leefgebieden die ook nog eens op de urgente lijst staan. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit, de reductie vanwege vergunningverlening voor de aangevraagde beoogde situatie aan de Maatweg 1 in Cothen, en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 470,09 mol per hectare per jaar.

Daarnaast heeft provincie Gelderland voor het Natura 2000-gebied Veluwe vijf herstelprogramma's opgesteld als uitwerking van het Natura 2000-beheerplan uit 2018. Deze programma's richten zich op het herstel en behoud van diverse natuurtypen en soorten binnen het gebied. Hieronder volgt een overzicht van de herstelmaatregelen per programma:

1. Herstelprogramma Bossen

- Doel: Ecologisch herstel en adequaat beheer van de Veluwe bossen om bijzondere planten en dieren te behouden.
- Maatregelen:
 - Vitalisering van bossen, inclusief bekalken en toepassen van steenmeel;
 - Omvorming en kwaliteitsverbetering van circa 1.000 hectare bos;
 - Onderzoek naar de effecten van wilde hoefdieren op de natuurlijke bosontwikkeling.

2. Herstelprogramma Beken

- Doel: Verbetering van de kwaliteit en hoeveelheid water in beken om leefgebieden van watergebonden

soorten te behouden en te verbeteren.

- Maatregelen:

- Hydrologische herstelmaatregelen, zoals verondiepen of dempen van beken en sprengen;
- Onderzoek naar effectieve maatregelen om op de lange termijn water in de beken te behouden;
- Bescherming van soorten zoals de beekprik, rivierdonderpad en meervleermuis.

3. Herstelprogramma Heiden en Stuifzanden

- Doel: Behoud en herstel van heide- en stuifzandgebieden en hun karakteristieke soorten.

- Maatregelen:

- Omvorming van natuur en aanleg van heidecorridors;
- Extensiveren en aankoppelen van landbouwgrond;
- Specifieke maatregelen voor soorten zoals de zadelsprinkhaan en draaihal.

4. Herstelprogramma Vennen en Venen

- Doel: Herstel en behoud van vennen en venen en hun biodiversiteit.

- Maatregelen:

- Verwijderen van bomen en struiken die te dicht op de oever staan om verdroging en verzuring tegen te gaan;
- Herstel van leefgebieden voor soorten zoals de kamsalamander en gevlekte witsnuitlibel;
- Behouden van natte omstandigheden in vennen en venen.

5. Recreatiezonering Veluwe

- Doel: Balans tussen natuurbehoud en recreatie door zonering van recreatieactiviteiten.

- Maatregelen:

- Aanpassen van recreatienetwerken en (tijdelijk) afsluiten van gebieden;
- Aanleg van alternatieve recreatievoorzieningen;
- Extra begeleiding van recreatie en toezicht, vooral in het broedseizoen.

Deze herstelprogramma's zijn in 2023 vastgesteld en de uitvoering van de maatregelen loopt door tot 2030.

Provincie Gelderland neemt tevens diverse maatregelen om de stikstofuitstoot op en rond het Natura 2000-gebied Veluwe terug te dringen. Hieronder volgt een opsomming van die maatregelen:

1. Instellen van stikstofarme zones

In april 2025 heeft de provincie een voorbereidingsbesluit genomen voor het instellen van 500 meter brede stikstofarme zones rondom stikstofgevoelige natuurgebieden, waaronder de Veluwe. Binnen deze zones zijn nieuwe activiteiten die stikstof uitstoten en een natuurvergunning vereisen, gedurende de komende 1,5 jaar niet toegestaan. Bestaande activiteiten mogen doorgaan, maar uitbreiding is uitgesloten.

2. Gebiedsgerichte aanpak

De Gelderse Maatregelen Stikstof vormen een gebiedsgerichte aanpak waarbij per cluster van Natura 2000-gebieden, zoals de Veluwe, specifieke stappen worden uitgewerkt. Dit begint met een probleemanalyse van stikstofdepositie en de staat van de natuur, gevolgd door maatregelen om emissies te verlagen en de natuur te versterken.

3. Sector brede bronmaatregelen

De provincie werkt aan bronmaatregelen in alle sectoren met als doel een emissiereductie van 25% tot 2025. Daarnaast wordt ingezet op verduurzaming van deze sectoren tot 2030, met als resultaat zoveel mogelijk emissievrije bedrijven op en rondom de Natura 2000-gebieden.

Zouweboezem

De Zouweboezem ligt op de grens van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden en is in de 14de eeuw gegraven als een opvangplek van overtollig water uit omliggende polders. Het gebied bestaat uit open water, riet- en zeggemoerassen, wilgengrienden en elzenbroekbos. Eén van de grootste bedreigingen voor de habitattypen en de soorten van het moeras is een te laag waterpeil met te weinig dynamiek (hoogteverschil). Ook wordt het jonge riet in het moeras opgegeten door een te grote populatie ganzen, die het water nog voedselrijker maakt met uitwerpselen. Voor de Blauwgraslanden en Vochtige alluviale bossen is de stikstofdepositie te hoog. Verder is het oppervlakte van de habitattypen en de leefgebieden te klein en liggen ze in veel gevallen teveel van elkaar geïsoleerd.

Voor het Natura 2000-gebied Zouweboezem blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. het verder verbeteren van waterkwaliteit en -kwantiteit;
- b. intensiever ganzenbeheer;
- c. onderzoek doen naar vispassages;
- d. het cyclisch beheer blijven volhouden en indien nodig bijsturen;
- e. de stikstofdepositie terugdringen.

In geval wordt ingestemd met de aangevraagde beoogde situatie aan de Maatweg 1 in Cothen zal de stikstofdepositie niet toenemen op Natura 2000-gebied Zouweboezem. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 0,15 mol per hectare per jaar op Zouweboezem.

Daarnaast heeft de provincie Utrecht een bedrag van 249 miljoen euro van het Rijk toebedeeld gekregen voor het uitvoeren van maatregelen voor betere natuur, gezond en voldoende water, aanpassingen aan klimaatverandering en verduurzaming van landbouw in de provincie. Deze maatregelen staan beschreven in zes maatregelpakketten. Het vierde maatregelpakket heeft betrekking op Zouweboezem. De maatregelen die in dit pakket zijn opgenomen zullen voornamelijk buiten de begrenzings van de Natura 2000-gebieden uitgevoerd worden en kunnen binnen het tijdbestek van de financiering (2024 – 2027) worden uitgevoerd. Samengevat richten de maatregelen in dit pakket zich op: aanleg botanische verbinding, connectiviteit vergroten door aanbrengen vispassages, realiseren robuuste verbinding tussen de populaties in de Zouweboezem en de Achthovense Uiterwaarden en Tienhoven en realiseren robuuste verbinding tussen de populaties in de Zouweboezem en de omliggende polders, o.a. Polder Lakerveld. Naast deze gebiedsspecifieke maatregelen bevat dit maatregelpakket ook een algemene maatregel voor alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, namelijk: 219 hectare ingerichte met 60% afgewaardeerde agrarische gronden in een zone van 500 meter rondom de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Maatregelenpakket Stikstofreductie

Naast de maatregelen per Natura 2000-gebied zijn ook algemene maatregelen ingesteld. Voor het bereiken van de reductiedoelstelling in 2030 is op 24 april 2020 een structureel maatregelenpakket vastgesteld. Dit maatregelenpakket is terechtgekomen in het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering en zorgt voor een stikstofdepositiereductie binnen de bandbreedte van 103-180 mol per hectare per jaar in 2030. Met het programma kan zodoende de resultaatsverplichting van 50% in 2030 worden behaald.

Hieronder volgen de concrete maatregelen per sector:

Landbouw

- Einde Derogatieregeling;
- Lbv;
- Lbv plus;
- Omschakelprogramma & Investeringsfonds Duurzame Landbouw;
- Werkkapitaalregeling;
- Verplaatsingsregeling;
- Maatregel Gebiedsgerichte Beëindiging;
- Stalmaatregelen;
- Vergroten aantal uren weidegang;
- Investeringsmodule brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen;
- Nationale Grondbank.

Bouw

- Routekaart Schoon en emissieloos bouwen;
- Schone en emissieloze aanbestedingen door rijksdiensten;
- Kennis- en innovatieprogramma Emissieloos Bouwen;
- Pilots verduurzaming mobiele werktuigen.

Mobiliteit

- Stimuleren elektrisch taxiën;
- Subsidiereregeling walstroom zeeschepen klimaat.

Bovenstaande maatregelen zijn deels al in uitvoering. Zo zijn, en worden, er regelingen opengesteld om bedrijven die voor (veel) stikstofdepositie zorgen aan te kopen of voor het innoveren van de bedrijfsvoering door het toepassen van emissiearme stalsystemen. Deze regelingen worden in samenwerking met de provinciale bevoegde gezagen uitgevoerd en zorgen ook voor de benodigde depositiedaling in de Natura 2000-gebieden.

Bijlage 3: AERIUS-berekening beoogde situatie RWKX6KHA2vqy (8 mei 2025)

Los bijgevoegd

Bijlage 4: AERIUS-verschilberekening RTG6LWKNFpjA (8 mei 2025)

Los bijgevoegd

Bijlage 5: AERIUS-berekening aanlegfase RoE11ogWHkJY (24 juli 2025)

Los bijgevoegd

Bijlage 6: AERIUS-verschilberekening aanlegfase RToHivc7EZEa (23 juli 2025)

Los bijgevoegd

Bijlage 7: Milieutekening beoogde situatie 202504WM-GROOTE MAAT (9 mei 2025)

Los bijgevoegd

Bijlage 8: Berekening emissie percelen

Los bijgevoegd

Bijlage 9: Plattegrond met percelen Maatweg 1 in Cothen

Los bijgevoegd